

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος Καθηγητή Κώστα Χρυσάφιδη	9
Πρόλογος Καθηγητή Ιωάννη Πολλάλη	15
Πρόλογος Συγγραφέα	17
Επισκόπηση Κεφαλαίων	33

κεφάλαιο 1

Εισαγωγή στη Διοικητική Σκέψη

1.1 Ιστορική Αναδρομή στην Εξέλιξη της Επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης	37
1.2 Κυριότερες Σχολές της Επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης ...	42
1.3 Η Επιρροή της Επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα	45

κεφάλαιο 2

Δομή και Λειτουργία του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος

2.1 Εισαγωγή	49
--------------------	----

2.2	Η Οργανωτική και Διοικητική Διάρθρωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος.....	52
------------	---	----

κεφάλαιο 3

Συστημική Προσέγγιση της Λειτουργίας της Εκπαιδευτικής Μονάδας

3.1	Εισαγωγή.....	65
3.2	Η Εκπαιδευτική Μονάδα ως Σύστημα.....	68
3.3	Στόχοι της Εκπαιδευτικής Μονάδας στη Συστημική Προσέγγιση ...	71
3.4	Παρατηρήσεις για την Εκπαιδευτική Μονάδα ως Σύστημα.....	73

κεφάλαιο 4

Το Περιβάλλον της Εκπαιδευτικής Μονάδας

4.1	Εισαγωγή.....	75
4.2	Το Περιβάλλον της Εκπαιδευτικής Μονάδας	77
4.3	Τα Χαρακτηριστικά του Εκπαιδευτικού Περιβάλλοντος και οι Βασικές Ομάδες Αναφοράς	81
4.4	Σχέση Εκπαιδευτικής Μονάδας και Κοινωνίας: Μια Δυναμική Σχέση..	86
4.5	Προκλήσεις που Αντιμετωπίζει μια Σύγχρονη Εκπαιδευτική Μονάδα.....	89

κεφάλαιο 5

Βασικές Έννοιες και Ορισμοί της Οργάνωσης και Διοίκησης (Management)

5.1	Εισαγωγικές Έννοιες της Οργάνωσης και Διοίκησης.....	93
5.2	Σημασία του Management για την Εκπαιδευτική Μονάδα.....	95

5.3	Διαδικασία του Management στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	96
5.4	Η Οργανωτική Κουλτούρα της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	103

κεφάλαιο 6

Προγραμματισμός της Δράσης της Εκπαιδευτικής Μονάδας

6.1	Εισαγωγή.....	109
6.2	Λόγοι που Επιβάλλουν τον Προγραμματισμό στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	111
6.3	Οι Στόχοι του Εκπαιδευτικού Συστήματος και της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	112
6.4	Ιδιότητες των Στόχων.....	114
6.5	Πλεονεκτήματα των Στόχων.....	116
6.6	Καθορισμός των Στόχων στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	117
6.7	Ο Προγραμματισμός της Δράσης της Εκπαιδευτικής Μονάδας...	119
6.8	Διαδικασία του Προγραμματισμού στην Εκπαιδευτική Μονάδα ...	121
6.9	S.W.O.T. – Μια Μέθοδος Εκτίμησης της Ετοιμότητας μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	125
6.9.1	Ανάλυση S.W.O.T. της θέσης της εκπαιδευτικής μονάδας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον (εξωτερική αξιολόγηση)....	125
6.9.2	Ανάλυση S.W.O.T. για την εσωτερική αξιολόγηση της εκπαιδευτικής μονάδας.....	127

κεφάλαιο 7

Οργάνωση της Εκπαιδευτικής Μονάδας

7.1	Έννοια και Σημασία της Οργάνωσης.....	129
7.2	Τομείς Οργάνωσης της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	131
7.3	Μορφές Οργάνωσης της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	133

7.4	Η Δομή της Οργάνωσης.....	134
	7.4.1 Τυπική Οργάνωση.....	135
	7.4.2 Άτυπη οργάνωση.....	136
7.5	Οργανόγραμμα	138
7.6	Η Διαδικασία της Οργάνωσης στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	140
7.7	Οι Αρχές της Οργάνωσης στην Εκπαιδευτική Μονάδα και το Εκπαιδευτικό Σύστημα	143
7.8	Τα Συνηθισμένα Λάθη στην Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος και των Εκπαιδευτικών Μονάδων	148
7.9	Η Επικοινωνία στην Εκπαιδευτική Μονάδα και το Εκπαιδευτικό Σύστημα	151
	7.9.1 Τυπική Επικοινωνία.....	151
	7.9.2 Άτυπη Επικοινωνία.....	152
7.10	Δυναμική Ομάδων – Τυπικές και Άτυπες Ομάδες	153

κεφάλαιο 8

Διεύθυνση - Ηγεσία της Εκπαιδευτικής Μονάδας

8.1	Εισαγωγή.....	157
8.2	Ηγεσία και Ηγετική Συμπεριφορά στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	159
8.3	Πρότυπα Ηγετικής Συμπεριφοράς.....	162
8.4	Ο Διευθυντής της Εκπαιδευτικής Μονάδας ως Ηγέτης.....	166
8.5	Τα Καθήκοντα του Διευθυντή της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	168
8.6	Η Συμμετοχή των Εκπαιδευτικών στη Διεύθυνση της Εκπαιδευτικής Μονάδας	175
8.7	Ο Υποδιευθυντής της Εκπαιδευτικής Μονάδας και τα Καθήκοντά του	177
8.8	Τα Διοικητικά Στελέχη της Εκπαίδευσης	179
	8.8.1 Λειτουργίες-ρόλοι των διοικητικών στελεχών της εκπαίδευσης	179
	8.8.2 Βασικές αρχές της διεύθυνσης	184
	8.8.3 Αρχές εκπαιδευτικής διοίκησης.....	185

8.9	Τύποι Διοίκησης των Εκπαιδευτικών Μονάδων και του Εκπαιδευτικού Συστήματος	186
------------	---	-----

κεφάλαιο 9

Έλεγχος-Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Μονάδας

9.1	Εισαγωγή.....	187
9.2	Το Χρονικό Στοιχείο των Ελέγχων.....	189
9.3	Η Διαδικασία του Ελέγχου στην Εκπαιδευτική Μονάδα	190
9.4	Χαρακτηριστικά των Αποτελεσματικών Ελέγχων σε μια Εκπαιδευτική Μονάδα	191
9.5	Κριτήρια Αποτελεσματικού Ελέγχου μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας..	193
9.6	Αξιολόγηση-έλεγχος της εκπαιδευτικής μονάδας	194
9.6.1	Η έννοια της αξιολόγησης και του ελέγχου στην εκπαίδευση	194
9.6.2	Σκοπός και Στόχοι της Αξιολόγησης της Εκπαιδευτικής Μονάδας	196
9.6.3	Μεθοδολογία Αξιολόγησης μιας εκπαιδευτικής μονάδας	197
9.6.4	Εκπαιδευτική πραγματικότητα και αξιολόγηση.....	198
9.6.5	Επιλογή Μοντέλου Αξιολόγησης - Ελέγχου μιας εκπαιδευτικής μονάδας.....	199

κεφάλαιο 10

Λήψη Αποφάσεων στην Εκπαιδευτική Μονάδα

10.1	Εισαγωγή.....	203
10.2	Διαδικασία Ορθολογικής Λήψης Αποφάσεων στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	206
10.3	Επιδράσεις στη Λήψη Αποφάσεων	208
10.4	Πρακτικός Οδηγός για τη Λήψη Ηθικών Αποφάσεων στο Εκπαιδευτικό Σύστημα.....	210

κεφάλαιο 11

Διοικητική των Κρίσεων (Crisis Management) στην Εκπαιδευτική Μονάδα και το Εκπαιδευτικό Σύστημα

11.1	Έννοια της Κρίσης.....	213
11.2	Βασικές Αρχές Χειρισμού Συγκρούσεων.....	215
11.3	Ταξινομήσεις της Κρίσης.....	216
11.4	Πηγές Συγκρούσεων στην Εκπαιδευτική Μονάδα	218
11.5	Στρατηγικές Διευθέτησης των Συγκρούσεων στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	220
11.6	Οι Λειτουργίες του Management κάτω από Συνθήκες Κρίσης...221	
11.7	Στοιχεία ενός Σχεδίου Διαχείρισης μιας Κρίσης σε μια Εκπαιδευτική Μονάδα	223
11.8	Η Δομή ενός Σχεδίου Αντιμετώπισης μιας Κρίσης στην Εκπαιδευτική Μονάδα και το Εκπαιδευτικό Σύστημα	227

κεφάλαιο 12

Εισαγωγή στη Διοίκηση των Ανθρώπινων Πόρων στην Εκπαιδευτική Μονάδα

12.1	Σύντομη Ιστορική Αναδρομή	235
12.2	Το Πεδίο Δράσης της Διοίκησης Ανθρώπινων Πόρων στο Εκπαιδευτικό Σύστημα.....	241
12.3	Ο Ρόλος του Διευθυντή της Εκπαιδευτικής Μονάδας στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού.....	251
12.4	Παρατηρήσεις Σχετικά με το Ρόλο του Διευθυντή της Εκπαιδευτικής Μονάδας στη Διαχείριση του Ανθρώπινου Δυναμικού.....	255
12.5	Coaching (Διευθυντής ή Coach-Καθοδηγητής;)	256
12.6	Τα Οφέλη του Coaching - Διοίκηση με Ενθάρρυνση και Καθοδήγηση.....	257

κεφάλαιο **13****Η Ποιότητα στη Λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος**

13.1	Εισαγωγή.....	259
13.2	Ορισμοί της Ποιότητας και Ανάπτυξη της Ποιότητας μέσω της Διασφάλισης Ποιότητας.....	260
13.3	Συγγραφείς του Management Ποιότητας.....	263
13.4	Διαχείριση της Ποιότητας των Υπηρεσιών: Η Περίπτωση της Εκπαίδευσης.....	266
13.5	Οφέλη από την Εφαρμογή της Ποιότητας στην Εκπαίδευση ...	268
13.6	Έννοια και Σημασία της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Εκπαίδευση.....	269
13.7	Χαρακτηριστικά της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας.....	273
13.8	Η Έννοια του «Πελάτη» και του «Προμηθευτή» στην Εκπαίδευση.....	275
13.9	Βήματα για την Εισαγωγή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στη Διοίκηση της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	276
13.10	Αλλαγή Κουλτούρας για την Εισαγωγή της Ποιότητας στην Εκπαιδευτική Μονάδα	279
13.11	Ο Σχεδιασμός της Ποιότητας στην Εκπαίδευση	281
13.12	Οι Λειτουργίες του Management και οι Παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν για την Υλοποίηση της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Εκπαίδευση.....	283
13.13	Διεθνείς Οργανισμοί Ποιότητας	287
13.14	Ποιοτικά Επίπεδα BS EN ISO 9000	290
13.15	Η Εφαρμογή του BS EN ISO 9000 στον Τομέα της Εκπαίδευσης.....	293
	13.15.1 Στοιχεία του συστήματος ποιότητας BS EN ISO 9000	296
	13.15.2 Το ερωτηματολόγιο του BS EN ISO 9000 για την ανώτατη εκπαίδευση	297
13.16	Πώς Εφαρμόζεται στην Πράξη η Φιλοσοφία του Deming στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	299
13.17	Συμπεράσματα.....	307

κεφάλαιο 14

Η Διαχείριση του Χρόνου (Time Management) από τα Διοικητικά Στελέχη της Εκπαίδευσης

14.1	Εισαγωγή.....	311
14.2	Κατηγορίες Απασχόλησης των Διοικητικών Στελεχών της Εκπαίδευσης.....	312
14.3	Η Διαδικασία Απολογισμού του Χρόνου Εργασίας ενός Διευθυντή μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	313
14.4	Τα Βήματα για ένα Αποτελεσματικό Πρόγραμμα Διαχείρισης Χρόνου ενός Διευθυντή μιας Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	315

κεφάλαιο 15

Σύγχρονες Προσεγγίσεις του Management με Εφαρμογή στις Εκπαιδευτικές Μονάδες και το Εκπαιδευτικό Σύστημα

15.1	Η «Διοίκηση με Στόχους» (Management by Objectives - M.B.O.) στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	317
15.2	Συναίσθηματική Νοημοσύνη και Ηγεσία Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	328
15.3	Η Κοινωνική Ευθύνη στη Διοίκηση και Λειτουργία της Εκπαιδευτικής Μονάδας.....	343
15.4	Διοίκηση Αλλαγών (Change Management) στην Εκπαιδευτική Μονάδα.....	354
15.5	Η Εφαρμογή της Συγκριτικής Διοίκησης (Benchmarking) στην Εκπαιδευτική Μονάδα και το Εκπαιδευτικό Σύστημα.....	361
15.6	Μαθησιακή Οργάνωση “Learning Organization” - Η Εκπαιδευτική Μονάδα που Μαθαίνει.....	370
	Βιβλιογραφία.....	379